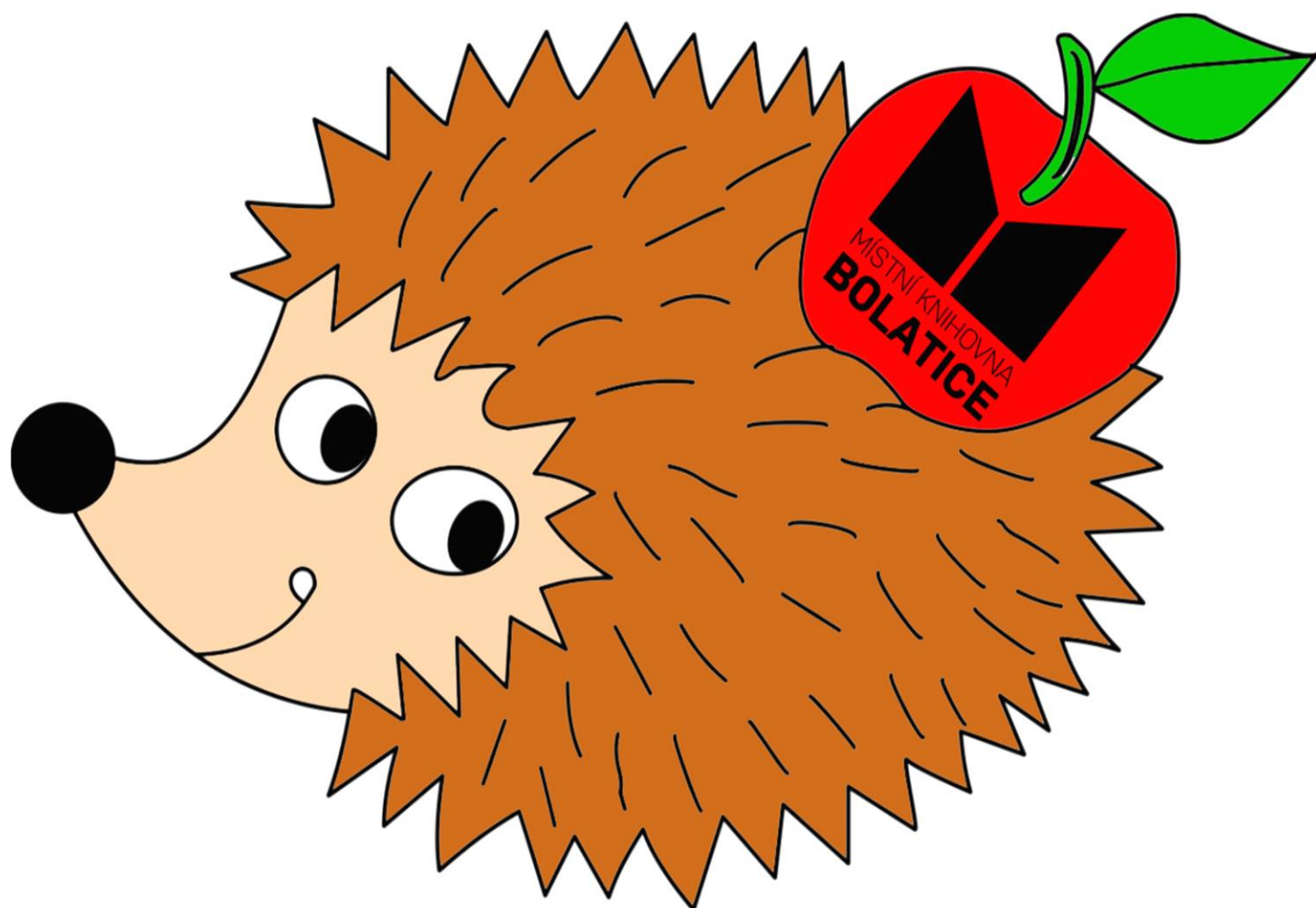


# BAVNÍČEK

## JEŽEČKA KNIŽNÍČKA



Opět zdravím všechny malé i velké zvědavce a knihomoly! 😊

A je to tady! Z chvíli nám na dveře zaklepe Mikuláš a o několik dní později



dorazí i Ježíšek! 😊 Určitě se už moc těšíš. Tak mě napadá, co vlastně víš o Vánocích? Tyto svátky totiž nejsou jen o dárcích. Co ještě máš na nich rád? Určitě je toho hodně. Mnoho zábavných úkolů jsem připravil i do tohoto vánočního čísla. Samozřejmě je

v něm připravena tajenka i osmisměrka. Pokud máš rád počítání, také si přijdeš na své. Kreativní duše se zase mohou vyřádit během malování. Naučíme se několik básniček a hlavičku si potrápíme rozlousknutím hádanek.

Věřím, že si každý v tomto novém čísle najde to, co ho bude bavit a zajímat. Moc bych si to

přál. 😊



Tak

neváhej a puš' se do toho!

Radostné čtení přeje Váš

*ježeček*

*Knížniček*



## Zima umí být kouzelná

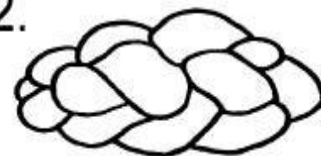
Najdou se lidé, kteří nemají rádi zimu. Ovšem najít někoho, kdo nemá rád svátek, který je ukrytý v tajence, je celkem oříšek. Patří totiž mezi nejoblíbenější svátky v roce a slaví se téměř na celém světě, i když v různých podobách. Ovšem jedno mají tyto svátky všude společné, a to, že jsou symbolem lásky, klidu a pokoje. Jsou to vlastně křesťanské svátky připomínající a oslavující narození Ježíše Krista. Historicky navazují na pohanské oslavy zimního slunovratu jako symbolu znovuzrození Slunce. Samotnému svátku předchází doba adventní trvající čtyři týdny, která končí Štědrým dnem.

Co se tedy ukrývá v tajence?

Tajenka:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2.



1.

			č						
--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

2.

v									
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4.

	l								
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

5.

								i	
--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

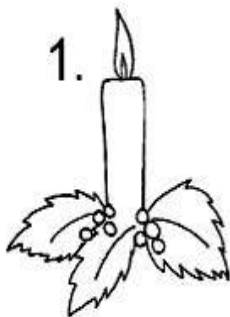
5.



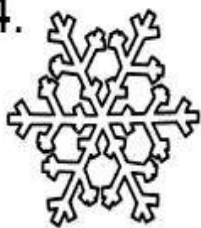
6.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1.



4.



6.



3.

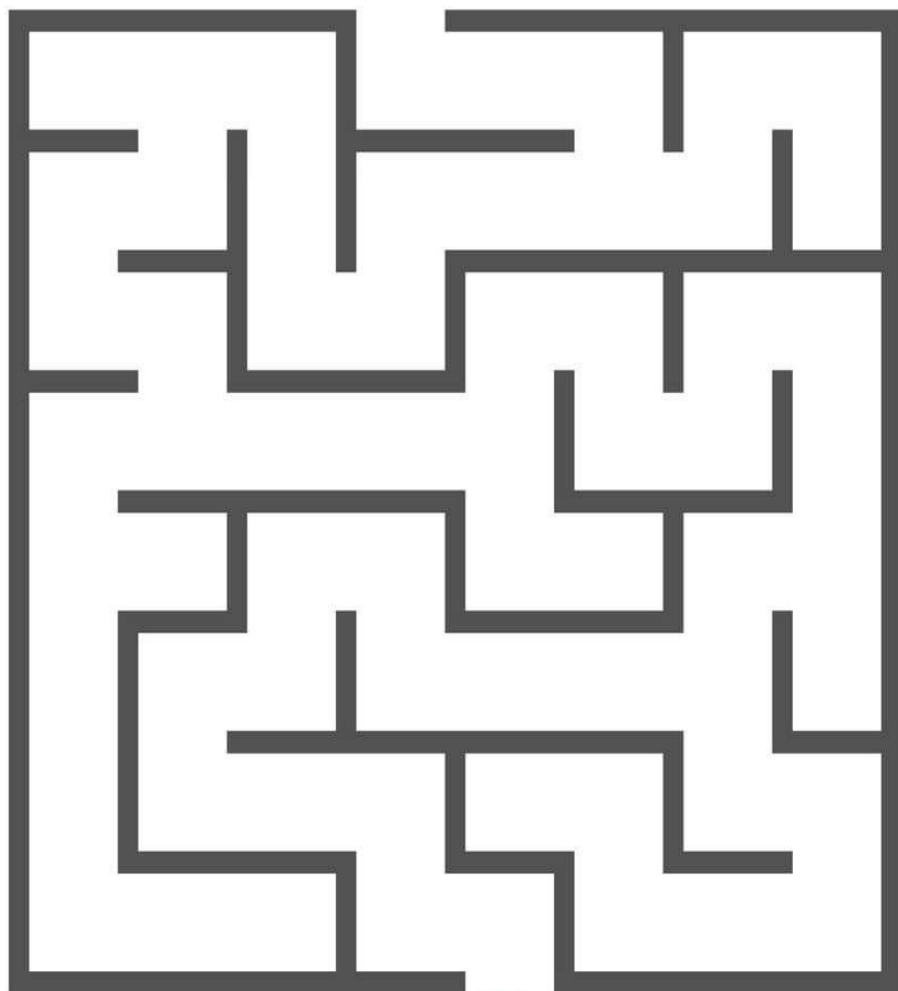


Správné odpovědi na poslední straně.

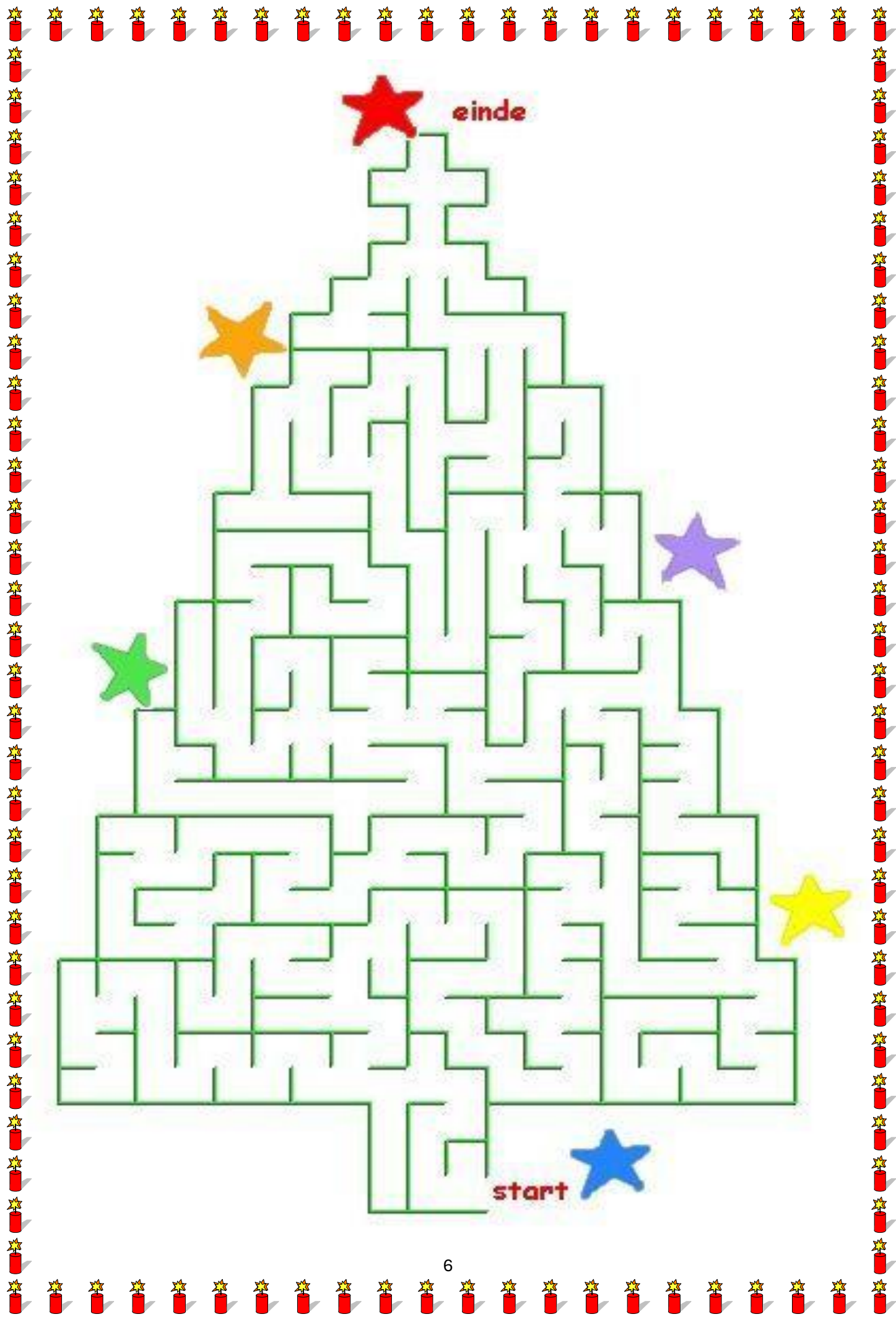
najdi 5 rozdílů na spodním obrázku



Správné odpovědi na poslední straně.



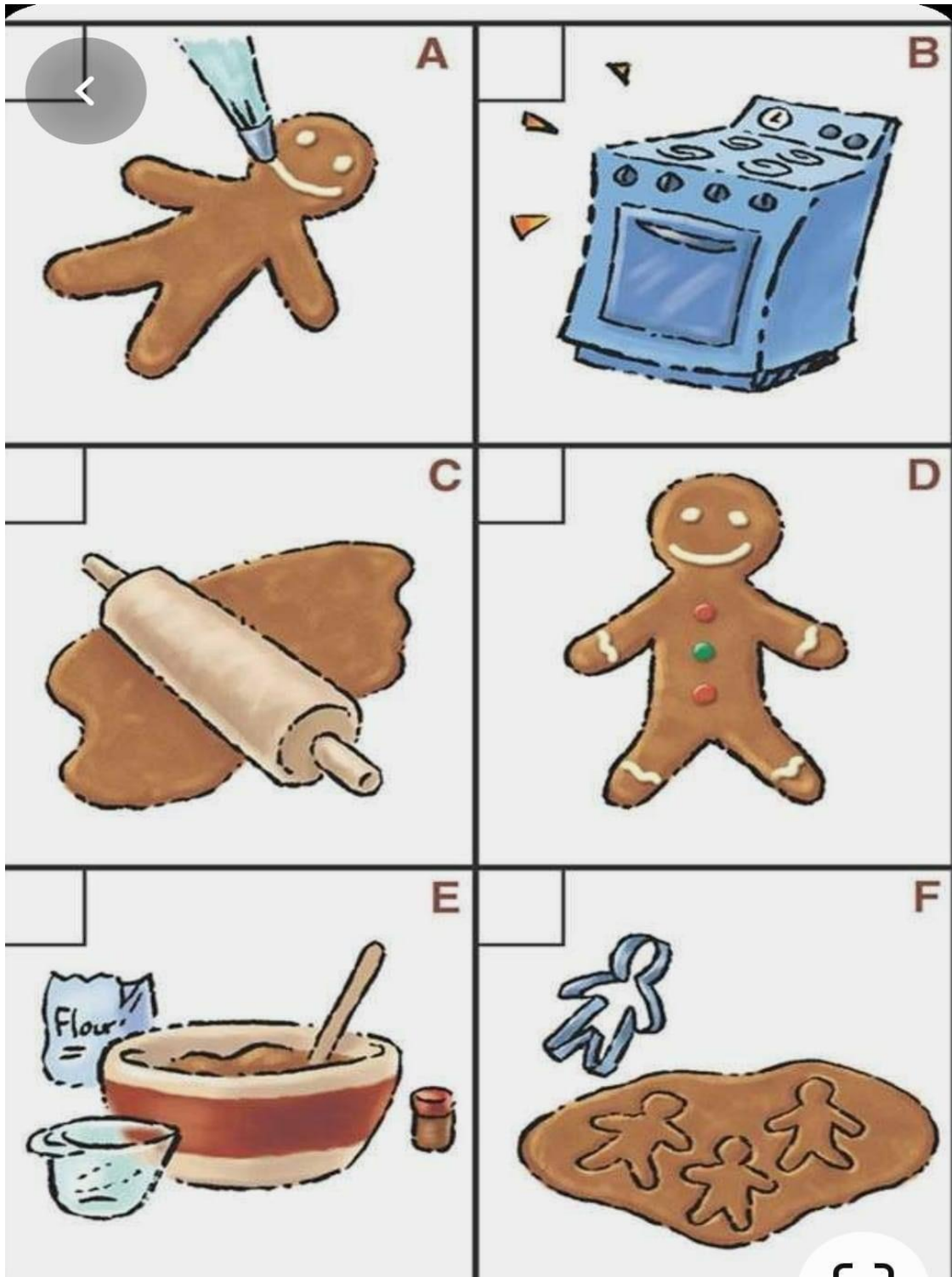
...pomoz najít  
Mikulášovi  
cestu za dětmi



einde

start








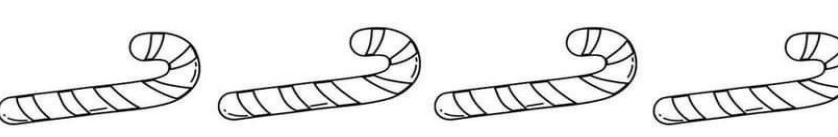

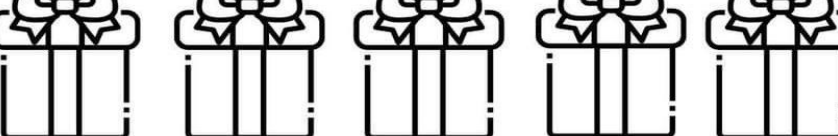
Očíslej od 1–6 správné pořadí přípravy perníčků.



A	B	C	D	E	F

Správné odpovědi na poslední straně.

A teď přichází na řadu počítání! Vybarvi správný počet obrázků v řádku.

Zjistíš, jaké číslo se skrývá pod sněhulákem?

$$\text{Gift} + \text{Tree} = 10$$

$$\text{Ornament} + \text{Ornament} = 14$$

$$\text{Ornament} - \text{Tree} = 6$$

$$\text{Gift} + \text{Snowman} = 14$$

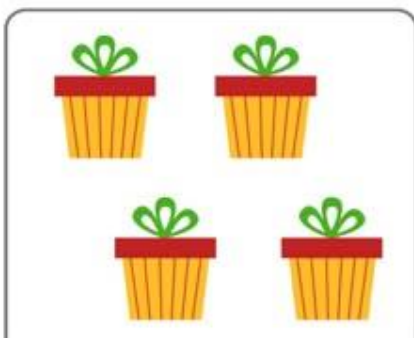
Správné odpovědi na poslední straně.

$$\text{Snowman} = ?$$

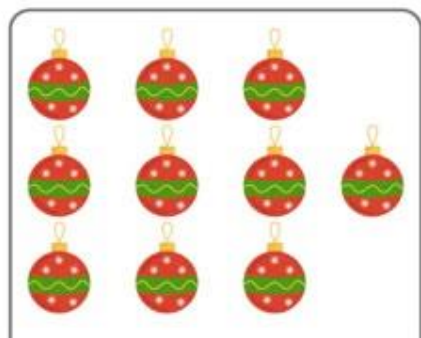
Zakroužkuj správný počet na daném obrázku



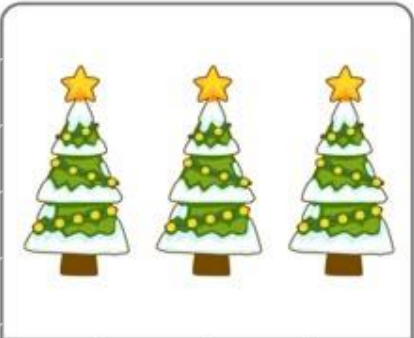
8 3 7 9



4 3 7 1



5 6 2 10



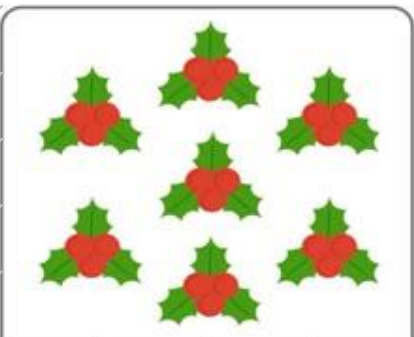
5 1 9 3



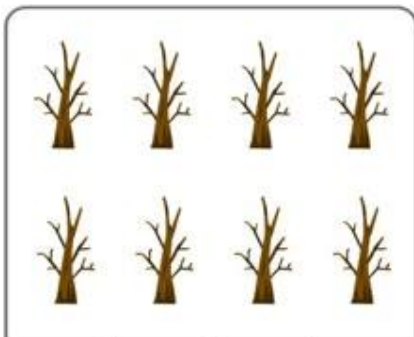
2 6 4 7



8 1 9 5



2 4 10 7



9 5 6 8



1 3 8 2



5 6 2 4



2 6 10 7



8 1 9 5

Pokud jsi matematický nadšenec, tohle tě bude bavit! Příklady počítej za sebou. Jaký výsledek budeš mít na konci této řady?

7	-	3	=	
---	---	---	---	--

	+	2	=	
--	---	---	---	--

+
5
=

-
4
=



	+	1	=	
--	---	---	---	--

6	+		=	
---	---	--	---	--

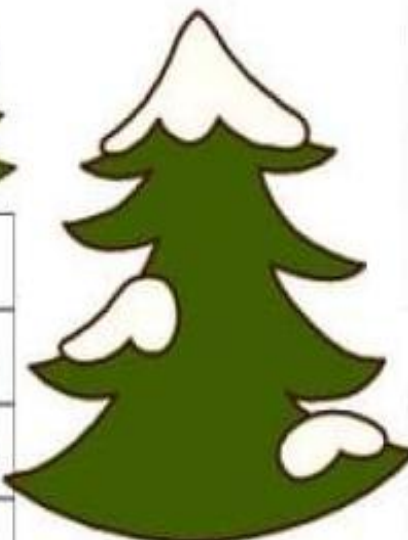
-			
2			
=			

	+	4	=	
=				-
5				3
				=

	-	2	=	
--	---	---	---	--

	+	4	=	
--	---	---	---	--


	+	3	=	
--	---	---	---	--



	+		=	
--	---	--	---	--

2	+		=	
---	---	--	---	--

	-	5	=	
--	---	---	---	--

-			
3			
=			

-			=	
3	+		=	5
=				



	+	4	=	
--	---	---	---	--

Správné odpovědi na poslední straně

Spočítej příklady a podle výsledku vybarvi danou barvou ☺

$2+1$        $5-2$   
 $8-6$        $6-3$        $10-5$   
 $1+1$        $2+3$        $3+3-3$   
 $9-1-5$        $1+2$        $1+2$        $10-7$   
 $1+4$        $8-3$        $1+2$        $8-2$        $6+0$        $9-8+2$        $5-3$   
 $4-1$        $2+1$        $10-4$        $5+1$        $1+5$        $1+2$   
 $7-5$        $10-5+2$        $5-3$   
 $8-2-3$        $1+1$        $3+3$        $6-4$        $4-1$   
 $3+1-2$        $3+2-1$        $4+0$        $4-2$   
 $1+2$        $2+0$        $6-2$        $10-8$        $2+1$   
 $3+1-2$        $2+3-2$        $2+2$        $2+4$        $5+2$        $3+4$        $5-1$        $5-4+2$        $5-4+1$   
 $2+1$        $6-3$        $10-6$        $1+1$        $9-6$   
 $7-5+2$        $1+2$        $1+1+1$   
 $1+2$        $5-2$        $2+2$        $7-3$        $7-4$   
 $8-4$        $1+3$   
 $9-4-3$        $1+5$        $8-2$   
 $10-7$        $10-8+1$

2       5  
 3       6  
 4       7



13. 16





## Básničky

### Jedlička

Roste, roste jedlička., loni byla maličká. Dlouhé větve protahuje, do mraků se natahuje. V pokoji nám zavoní, až Vánoce zazvoní.

### Vánoční stromek

Vánoční stromeček v pokoji stojí, děti ho po roce svátečně strojí. Nahoru hvězdičku, doprostřed andílka, dolů jen malinko, tam bude nadílka.

### Zima klepe na dveře

Zima klepe na dveře, klepy, klepy, klep. Jídla máme plnou spíž, uhlí plný sklep. Zima ťuká na okno, ťuky, ťuky, ťuk, i když sněhem zapadne.

### Zima

Přišla zima, led a sníh, venku vládne klid a smích. Děti, pojdme na sáně, než nám sněžit přestane. Mráz nás štípe do tváří, sněhové vločky krajinou září.

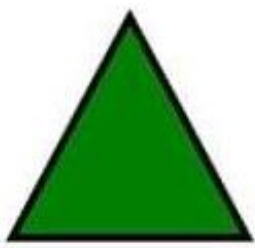
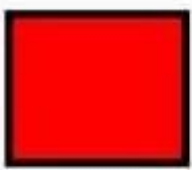
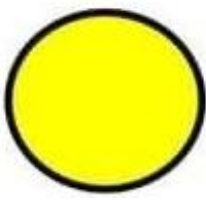
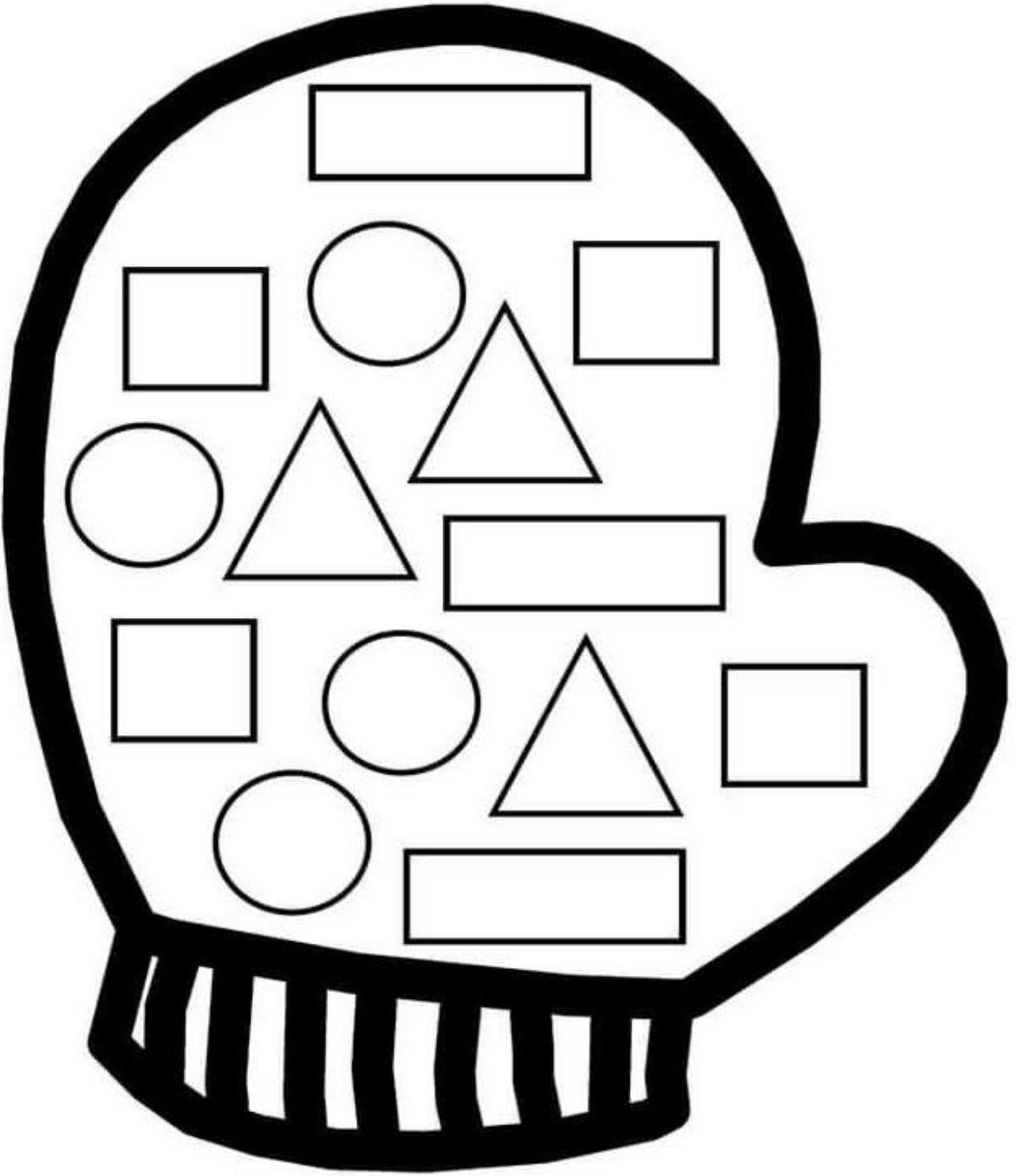
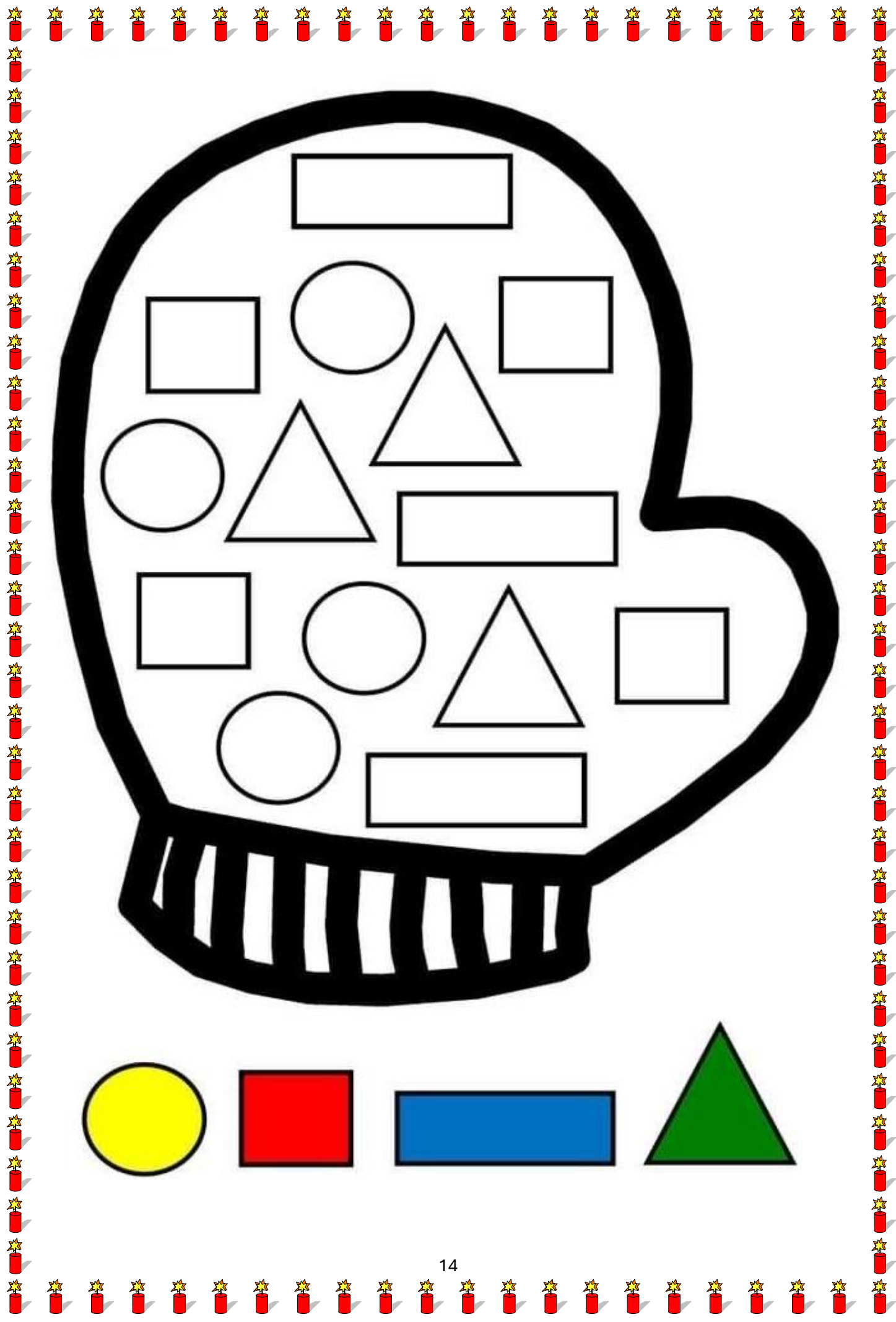
## Hádanky

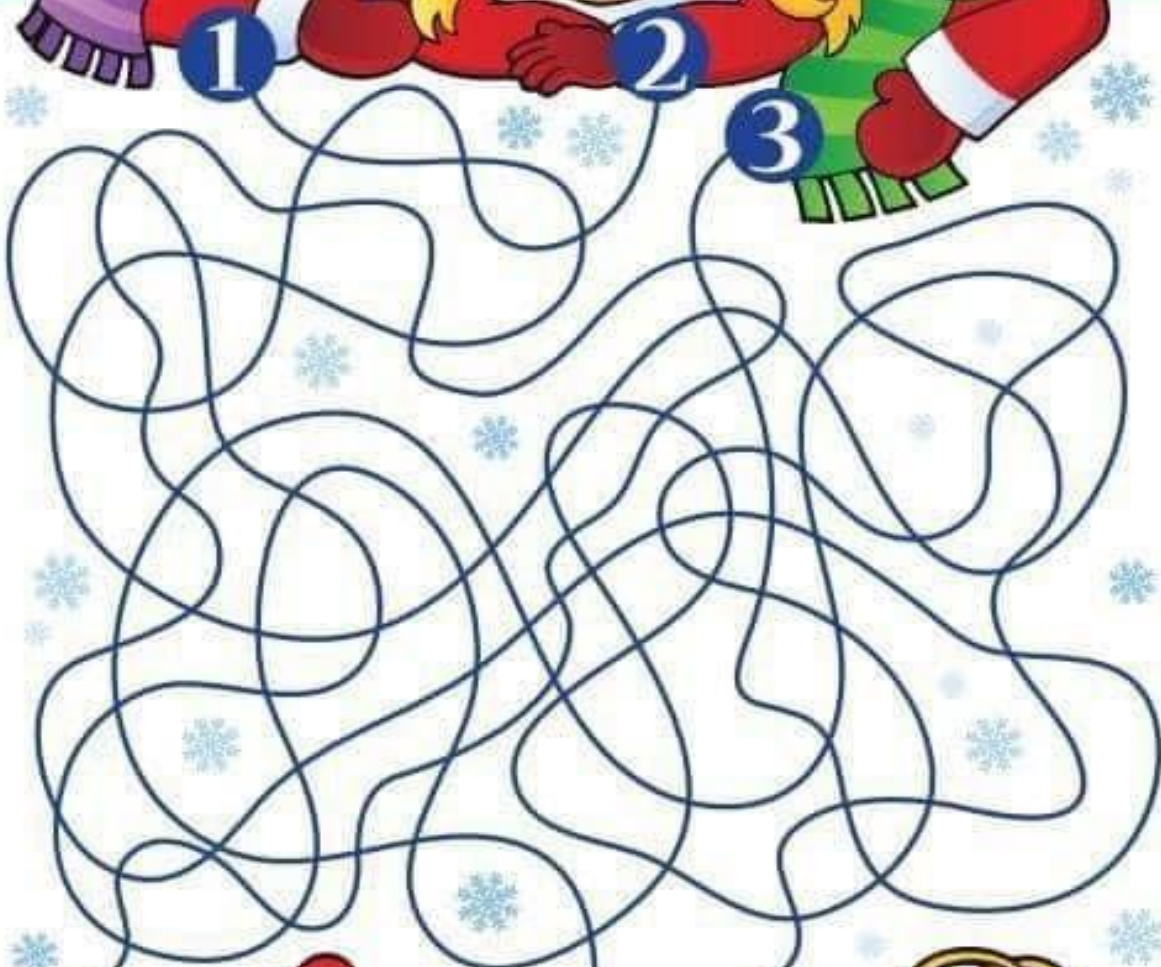
Lehká jako peříčko padá na zem z nebe. Když ti spadne na líčko, voláš, že to zebe. Co je to?

Na zahradě stojí sám velký bílý zmrzlý pán. Tři koule jak z kokosu, mrkev místo nosu. Co je to?

Na noční obloze svítí, když spánek tlačí víčka. Na Štědrý večer se, děti, schová do jablíčka.

Mačkat se v obchodě v kádi, to mu tedy celkem vadí. Líbí se mu nejvíce, plavat volně v rybníce.







Vymaluj si Mikuláše podle své fantazie.



## Vánoční zvyky a tradice

**Vánoce jsou úzce spjaty s několika zvyky a tradicemi. Některé jsou všem známé, některé méně. A jaké dodržíš ty?**

### **Zlaté prasátko**

Určitě jsi to už taky slyšel. Když na Štědrý den nebudeš celý den jíst nic sladkého a budeš se postit – uvidíš zlaté prasátko! A to je panečku lákavá výzva! Jen by mě zajímalo, jestli to někdy někdo vydržel a jak to zlaté prasátko vlastně vypadá. 😊

### **Krájení jablka**

Celá rodina se sejde u stolu a každý její člen si rozkrojí jablíčko. Podle tvaru hvězdičky či křížku v jádřinci se pak usuzuje, jestli na daného člověka čeká v příštím roce zdraví a štěstí nebo naopak smůla a nemoci.

### **Pouštění svíček v lodičkách**

Své kouzlo má i společné pouštění malých svíček ve skořápkách ořechů. Když loďka zůstane plout sama, značí to štěstí, pokud se potopí, přináší to smůlu. Pokud zůstane u břehu, dotýcného nečekají žádné velké změny. Naopak, jestli doplve daleko, čekají ho cesty a dobrodružství. Když doplve sama k druhému břehu, ukazuje dosáhnutí cíle vlastním úsilím.

### **Házení pantoflem**

Starým zvykem je i to, když mladé, neprovdané dívky hází střevíc přes rameno. Pokud špička míří ke dveřím, do roka se vdají, pokud naopak, zůstanou svobodné.

### **Prostírání pro nečekaného hosta:**

Na Štědrý večer se tradičně prostírá jeden talíř pro nečekaného hosta, aby byl zajištěn dostatek prosperity v dalším roce. Mezi další významy patří i to, že je památkou na zemřelé nebo podle pověry zajišťuje sudý počet stolujících, aby Smrtka v příštím roce nevkročila do domu.

### **Šupina z kapra**

Schová se pod talíř, aby v následujícím roce nikdo netrpěl nedostatkem a držely se ho peníze.



## Kvíz

### 1. Co nepatří mezi vánoční zvyky?

- a) krájení jablka
- b) krájení avokáda
- c) zlaté prasátko

### 2. Co znamená, když dívka pantofel při hodu zůstane špičkou ke dveřím?

- a) dívka se vdá
- b) dívka bude umývat nádobí
- c) dívka půjde ven

### 3. Co by mělo zajistit dostatek peněz?

- a) krájení jablka
- b) zlaté prase
- c) šupina z kapra

### 4: Z čeho jsou lodičky, které se pouští o Vánocích?

- a) z papíru
- b) z gumy
- c) z ořechových skořápek

### 5. Co znamená, když se lodička potopí?

- a) smůlu
- b) poklad
- c) nebezpečí

### 6. Proč se u štědrovečerní večeře dává talíř navíc?

- a) pro jistotu, kdyby došlo nádobí
- b) pro ukázkou, aby to na stole hezky vypadalo
- c) pro nečekaného hosta

Správné odpovědi na poslední straně.

# Vánoční osmisměrka

K	O	L	I	H	E	R	O	D	E	S	K	K
A	O	A	M	É	L	T	E	B	M	T	R	U
N	D	D	T	S	V	Í	C	E	R	Á	C	P
D	Á	V	Ů	E	Z	V	O	N	L	J	O	S
Ě	T	S	E	E	M	P	Ř	O	I	S	T	Š
L	S	L	O	N	P	O	V	O	E	R	K	J
T	S	Ů	P	L	T	É	K	L	O	O	E	N
Z	L	A	T	O	I	T	S	M	Ř	R	R	L
N	P	O	U	Š	Ť	T	E	Ý	U	A	O	E
E	I	R	A	M	V	Č	T	Z	R	P	R	T
A	O	Z	H	Í	E	S	A	E	Ů	N	Á	A
R	Y	H	R	K	A	L	D	L	É	A	T	V
U	K	Í	Y	P	É	U	N	A	K	N	Y	O
P	Č	N	M	M	O	O	D	Č	A	A	L	T
R	I	S	M	L	Č	E	E	Z	U	D	J	S
U	L	E	B	N	L	V	A	Ž	I	Z	L	Ě
P	S	L	Í	O	O	R	Í	D	Š	Ě	E	V
O	E	V	K	I	E	D	A	O	B	V	S	Z
V	J	E	T	T	L	K	É	M	A	H	O	?

Najdi a vyškrtej slova:

- |             |           |
|-------------|-----------|
| Betlém      | Marie     |
| jesličky    | Nazaret   |
| kadidlo     | králové   |
| velbloud    | ovečka    |
| myrha       | stáj      |
| stromček    | zlato     |
| zvon        | Herodes   |
| purpura     | koleda    |
| kometa      | anděl     |
| půst        | poušť     |
| advent      | stádo     |
| pastýř      | sníh      |
| hvězda      | poselství |
| Jeruzalém   |           |
| zvěstovatel |           |
| svíce       |           |
| osel        |           |
| roráty      |           |
| půlnoční    |           |

P	S	V	Í	Č	K	A
S	A	N	Ě	Ř	A	K
C	Í	C	O	N	CH	T
E	E	A	I	R	E	E
N	E	D	Ó	Z	A	C
A	O	A	I	O	Á	D
R	O	R	Á	T	Y	K

Tato osmisměrka v sobě ukrývá význam slova advent.

- |        |       |
|--------|-------|
| SVÍČKA | RANEC |
| VĚNEC  | RADA  |
| SANĚ   | NOC   |
| RORÁTY | IZÁK  |
| RODINA | DÓZA  |
| CEDIT  | DEN   |
| NORA   | CETKA |

## Víte, že...?

Podle jedné křesťanské legendy rostlo kdysi jmelí jako strom. Z jeho větví prý Josef vyřezal o Vánocích kolébku pro Ježíška. Legenda dále praví, že po třiatřiceti letech tento strom porazili Římané a z jeho kmene vyrobili kříž, na kterém Ježíše ukřižovali. Jmelí pak seschlo do malých keříků a stejně jako jsou křesťané živi z Kristova těla, tak i jmelí žije z živin jiných stromů. Větvička jmelí většinou nechybí o Vánocích v žádné domácnosti a čím více má bílých bobulek, tím větší štěstí čeká domácnost, kde je v novém roce umístěna. Má prý moc zahrnout dobrem všechny, kdo pod ní projdou. Podle lidové pověry jmelí nosí štěstí tomu, kdo je jím obdarován, a nikoli tomu, kdo si jej koupí sám.

Více v knize

### Lidové obyčeje a nápady ZIMA

Předchůdcem vánočních pohlednic byly blahopřejné lístky. První blahopřejné lístky byly vytištěny ve Skotsku roku 1841 a zdobil je nápis „Příjemné svátky“. Byly vkládány do ofrankované obálky. „Otcem“ vánočních pohlednic byl zřejmě jeden gentleman z Londýna, který znaven každoročním vypisováním blahopřejných dopisů nechal zhotovit v roce 1843 na tisíc ručně kolorovaných pohlednic. Ty se staly (zřejmě díky obrázku) okamžitě velkým hitem, ale stále se posílaly v ofrankovaných obálkách.

Purpura patřila neoddělitelně do staročeských Vánoc. Podle některých zdrojů pochází pálení purpury ze starého keltského zvyku, kdy Keltové o slavnostech zimního slunovratu pálili na otevřeném ohni voňavé jehličí. Podle encyklopedického slovníku jde o směs kadidla a vonných rozdrcených dřev, která po zapálení voní.

## Víte, že...?

Zvyky na Silvestra. Staré a chudé ženy, kterým se říkalo „ometačky“ chodívaly po domech. Než vešly, třikrát zaklepaly, pak přistoupily k plotně a třikrát ji ometly se slovy: „Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého“. Byly oblečeny do černých šatů, na hlavě měly uvázané bílé šátky tak, aby vpředu vybíhaly do „stříšky“. Tímto obřadem se mělo zabránit všemu špatnému a nezdravému v příštím roce. Kdo v tento den vstal poslední, byl terčem posměchu po zbytek dne.

*Více v knize*

### *Zima – zvyky, obyčeje, náměty, návody, pohádky, příběhy a hry*

Zvyky na Nový rok. Většinou děti chodily na Nový rok koledovat s proutky trnky, na jejichž bodlinkách byly napíchny hrášky a sušené ovoce. Vrcholek byl ozdoben stuhou a nabodnutým malým jablíčkem nebo ořechem. Hospodář, který proutek od koledníků odkoupil za sladkosti či peníze, ho na jaře zasadil na poli se lnem, Mělo to zajistit, aby len vyrostl dostatečně vysoký.

Církev stanovila přípravné předvánoční období, zvané advent. Jeho počátky spadají do doby Karla Velikého, Trvání adventu nebylo všude stejné. Pohybovalo se od čtyř do osmi týdnů. Postupně se ustálilo na čtyřtýdenní období, s tím, že začíná nedělí nejbližší 30 listopadu. Během této doby žil lid tajemstvím očekávání příchodu Vykupitele. Nastala doba půstu. Nekonaly se taneční zábavy ani svatby. Ve zvláštní atmosféře zimního jitra se konaly mše, kterým se říkalo roráty.

## Písnička

# Vánoční

Hudba: Pavla Zemanová  
Slova: Kateřina Stromková

*C* *Ami* *Dmi* *G*  
Vě - ne - ček na dve - ře, za o - knem snih.  
*C* *Ami* *Dmi* *G*  
Dě - ti se ra - du - jí, všu - de zní smích.  
*C* *F* *G* *Ami* *Dmi* *G*  
Z do-me-čků cu-kro-vi vo-ní, ko-le-dy z ko-ste-la zní,  
*C* *F* *G* *Dmi* *G* *C*  
dá - re - čků ví - ce než v lo - ni, to je jen o Vá - no - cích.

2. Hvězdička zasvítí, zazvoní zvon,  
maminka s tatínkem rozsvítí strom.

Ref. Z domečků ...



## Udělej si sám

Různé dobrotky



# Perníčky

Jestli máš chuť pustit se do něčeho méně náročného, než je perníková chaloupka, můžeš zkusit vykrajované perníčky. Dají se krásně nazdobit!

10  
kusů

### Co bude potřeba

- 600 g hladké mouky
- 2 lžičky jedlé sody
- 2 velké lžíce mletého zázvoru
- 250 g změkklého másla
- 150 g přírodního cukru
- 2 vejce
- 100 g melasy nebo medu



1. Prosej mouku, sodu a zázvor do mísy.



2. V jiné míse míchej cukr s máslem tak dlouho, dokud nebudeš mít hladkou hmotu.



3. Do másla s cukrem přidej vejce a zamíchej. Pomalu přilévaj melasu a míchej.



4. Postupně přidávej směs s moukou, vždy po několika lžících a zároveň míchej.



5. Z těsta udělej placku a zabal do fólie. Nech asi hodinu v lednici, aby ztuhla.



6. Předehřej troubu na 180°C. Těsto vyválej na tloušťku 3 mm a použij vykrajovací formičky na perníčky, které se ti líbí. Peč 15 minut.

# Použití zdroje

## Textová část:

BESTAJOVSKÝ, Martin. Lidové obyčeje a nápady pro šikovné ruce. 4. díl, Zima. 1.vyd. Brno: Computer Press, 2004.64 s. ISBN 80-251-0476-1.

ŠOTTNEROVÁ, Dagmar. Zima 1. vyd. Olomouc : Rubiko, 2005. 119 s. ISBN 80-7346-059-9 :

Wikipedie: Otevřená encyklopedie [online]. [cit. 2024-11-17]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/> (vánoce, zvyky, tradice, vánoční tajenka, vánoční osmisměrka)

## Praktická část:

HORYNOVÁ, Jindra. Nápady pro malé šikulky. 1. vyd. Praha: Albatros, 2015.127 s. ISBN 978-80-00-03836-0 269.00 Kč.

## Obrázková část

Obrázky vánoce, zima, vánoční zvyky, sněhulák, ježek [online].[cit. 2025-11-17]. Dostupné z: <https://www.google.cz/>

Pinterest - celosvětový katalog nápadů [online]. [cit. 2025-11-17].

Dostupné z: <https://cz.pinterest.com/>

## Správné odpovědi

Str. 3: Tajenka: Vánoce

Str.8: Sněhulák je číslo 5

Str.18: Kvíz: 1.b, 2.a, 3.c, 4. c, 5.a, 6. c

Str. 13: Hádanky: vločka, sněhulák, hvězda, kapr

Str. 19: Osmisměrka: Velká: Kolik mudrců se přišlo poklonit narozenému Ježíšovi do Betléma?

Malá: Příklad

Str. 7: Perníček:

A	B	C	D	E	F
5	4	1	6	2	3

7 - 3 = 4  
+  
5  
=  
7 + 2 = 9  
-  
4  
=  
8 + 1 = 9  
6 + 3 = 9  
-  
4 + 4 = 8  
= 3  
= 5  
6 - 2 = 4  
+  
3  
=  
1 + 4 = 5  
+  
2 + 5 = 7  
9 - 5 = 4  
-  
=  
3 + 2 = 5  
=  
2 + 4 = 6  
=  
3  
=  
5

## Připravily:

Obsahová úprava: Mgr. Bohdana Drastíková

Formátová úprava: Mgr. Jana Herudková